

ÉLELMISZER TERMÉKPÁLYA KÓDEX

Preambulum

Az Élelmiszer Termékpálya Kódex azzal a céllal készült, hogy a Magyar Köztársaság területén mezőgazdasági termeléssel, élelmiszer-előállítással, élelmiszer alapanyag vagy késztermék behozatalával és élelmiszer-forgalmazással foglalkozó vállalkozások számára a jogszabályi előírásokon túlmutató, önként vállalt szakmai-üzleti etikai normaként szolgáljon, alkalmazásával elősegítse az élelmiszer termékpálya szereplői közötti üzleti bizalmon és kölcsönös együttműködésen alapuló kapcsolatok fejlődését, az élelmiszerellátás biztonságának fenntartását, továbbá a fogyasztók bizalmának megőrzését.

A Kódex annak felismerése nyomán született, hogy az üzleti élet valamennyi mozzanatát, a piaci szereplők minden cselekvését hatékonyan nem lehet kizárólag jogi eszközökkel szabályozni. Az elvárható üzleti magatartásra, továbbá az élelmiszer termékpályák működésére vonatkozó szabályok rögzítésével a Kódex iránymutatást kíván adni a termékpálya valamennyi szereplőjének.

A tisztességes üzleti magatartás feltételezi a jogkövető magatartást. A Kódexben megfogalmazottak nem jelenítik meg az élelmiszer termékpályán elvárható és tiltott magatartások teljes és tételes felsorolását, ugyanígy a Kódexben szereplő tiltott üzleti magatartások összessége nem meríti ki az etikátlan magatartás minden formáját.

A Kódexet aláíró, mezőgazdasági termeléssel, élelmiszer-előállítással, élelmiszer alapanyag vagy késztermék behozatalával és élelmiszer-forgalmazással foglalkozó vállalkozásokat tömörítő szakmai és érdekképviseleti szervezetek elő kívánják segíteni a tisztességes üzleti magatartások minél szélesebb körű elterjedését és alkalmazását. Aláírásukkal felvállalják annak a célnak a képviselését, hogy az élelmiszer termékpálya valamennyi szereplője értékkeremtésével arányos jövedelemhez, megélhetési lehetőséghez juthasson. Fontosnak tartják azon alapelvek megvalósulását, hogy az élelmiszer termékpálya szereplői üzleti tevékenységük során lelkiismeretesen és szakszerűen járjanak el, vállalt kötelezettségeiket maradéktalanul teljesítsék, jó szándékú üzleti magatartást tanúsítsanak, gazdasági tevékenységüket a kölcsönös együttműködés szellemében úgy folytassák, hogy az ne legyen ellentétes az üzleti erkölcs és tisztesség követelményeivel, az üzleti szokásokkal.

1. cikkely

A Kódex hatálya

- 1.1. A Kódex a mezőgazdasági termeléssel, élelmiszer-előállítással, élelmiszer-alapanyag- vagy késztermék behozatalával és élelmiszer-forgalmazással foglalkozó vállalkozások, valamint az őket képviselő és a Kódexet aláíró, bírósági nyilvántartásba vett, alapszabályukban meghatározott elsődleges céljuk szerint az élelmiszer termékpálya működésének elősegítését vagy szereplőinek érdekvédelmét ellátó szakmai szervezetek és érdekképviseletek szakmai-etikai normagyűjteménye.
- 1.2. A Kódex személyi hatálya kiterjed mindazon a Magyar Köztársaság területén működő vállalkozásokra, melyek mezőgazdasági termelőként, élelmiszer-előállítóként, élelmiszer-alapanyag vagy élelmiszer-késztermék behozatalával foglalkozóként, illetve élelmiszer-forgalmazóként tevékenykednek (a továbbiakban együttesen: termékpálya vállalkozásai), eljárás indulása esetén pedig az Élelmiszer Termékpálya Etikai Bizottság (továbbiakban: Etikai Bizottság) értesítése nyomán nyilatkozatban ismerik el magukra nézve a Kódexbe foglalt anyagi és eljárási szabályok érvényességét.

2. cikkely

Értelmezések

- 2.1. A Kódexet mind szó szerint, mind szellemében alkalmazni kell.
- 2.2. Amennyiben a Kódex másképp nem rendelkezik, az egyes kifejezések értelmezésére elsősorban a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény, a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény, a kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény, az agrárpiacon rendtartásról szóló 2003. évi XVI. törvény és az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény, a fenti törvények felhatalmazása alapján kiadott egyéb jogszabályok, valamint a Magyar Élelmiszerkönyv fogalmi rendelkezései és a hivatkozott jogszabályok fogalmi rendszere az irányadó.
- 2.3. Annak elbírálására, hogy adott üzleti magatartás megfelel-e a Kódex előírásainak, a jelen Kódex 2.2. pontjában felsorolt jogi normák által nem szabályozott kérdésekben az egyes megjelöléseknek, kifejezéseknek a mindennapi életben, illetve az élelmiszer termékpálya szereplői közötti általánosan elfogadott jelentése, valamint az Etikai Bizottság egyhangúan kiadott állásfoglalása az irányadó.
- 2.4. E Kódex alkalmazásában:
  - a) *hazai termék*: a 2.4. b) pontban felsorolt kiemelt jelentőségű hazai termékek termékpályáin kívüli élelmiszer termékpályák tekintetében a Magyar Köztársaság területén bejelentett élelmiszer-előállító telephelyen - a kereskedelmi értékesítést előkészítő darabolási, válogatási, csomagolási és címkézési műveleteket meghaladó mértékben - előállított termékei;
  - b) *kiemelt jelentőségű hazai termék*:
    - ba) a baromfi, tojás, hús, tej, gabona (malomipar, tésztaipar, sütőipar), szőlő-bor, zöldség-gyümölcs, burgonya, fűszerpaprika, méz és hal termékpályák hazai előállítású, további feldolgozásra nem kerülő mezőgazdasági alaptermékei;
    - bb) a baromfi, tojás, gabona (malomipar, tésztaipar, sütőipar), szőlő-bor, zöldség-gyümölcs, burgonya, fűszerpaprika, méz és hal termékpályák kizárólag hazai előállítású mezőgazdasági alapanyagból és a Magyar Köztársaság területén bejelentett élelmiszer-előállító telephelyen előállított egykomponensű élelmiszertermékei, továbbá a tőkehús, parasztsonka, parasztlapocka, fogyasztói tej, túró és trappista sajt;
    - bc) a baromfi, hús, tej, zöldség-gyümölcs és gabona (malomipar, tésztaipar, sütőipar), termékpályák azon többkomponensű élelmiszertermékei, továbbá a hús és tej termékpálya *bb) pontban* nem szereplő azon egykomponensű élelmiszertermékei, melyeket a Magyar Köztársaság területén bejelentett élelmiszer-előállító telephelyen, kizárólag hazai alapanyagból vagy – amennyiben a hazai alapanyag az előállítás időszakában megfelelő mennyiségben, minőségben és az általánosan elfogadott piaci áron nem áll rendelkezésre - hazai alapanyagból és nem hazai alapanyagból vegyesen állítottak elő.
  - c) *gyorsan romló áru*: fel nem dolgozott zöldség-gyümölcs, friss pékáru, valamint ágazati sajátosságoknak megfelelő, legfeljebb 15 nap fogyaszthatósági vagy minőségmegőrzési időtartammal rendelkező termék;
  - d) *termékcsoport*: valamely termékpálya mezőgazdasági alap-, előállított-, feldolgozott és csomagolt élelmiszertermékeinek teljes mennyisége.
  - e) *másodlagos kondíció*: a termékpálya vállalkozásai között a szerződés alapján ténylegesen megrendelt és teljesített – az üzleti partner forgalmát, reklámmegjelenését vagy termékkihelyezését elősegítő - kereskedelmi szolgáltatások arányos ellenértékeként a szolgáltatás nyújtását megelőzően meghatározott mértékű, a szolgáltatás megrendelője által a szolgáltatás nyújtását követően kiállított számla vagy elszámolólevél teljesítésigazolása alapján utólag kiszámlázott szolgáltatási díj, valamint a termékhez, szolgáltatáshoz kapcsolódó engedmény (forgalmi bónusz, logisztikai bónusz, stb.);
  - f) *üzleti partner*: a termékpálya valamely vállalkozásával szerződéses kapcsolatban álló másik termékpálya vállalkozás;
  - g) *visszaigazolt megrendelés*: az üzleti partner által 5 munkanapon belül írásban visszaigazolt megrendelés kivéve, ha az írásban foglalt érvényes megállapodásban az üzleti partnerek másképp állapodnak meg.

3. cikkely

Általános célkitűzések

- 3.1. A termékpálya vállalkozásai jogaikat és kötelezettségeiket jóhiszeműen és rendeltetésszerűen gyakorolják, illetve teljesítik, valamint üzleti tevékenységük során a Kódex normáinak és szellemének megfelelő magatartást tanúsítanak.
- 3.2. A termékpálya vállalkozásai korrekt üzleti kapcsolatot valósítanak meg partnereikkel.
- 3.3. A termékpálya vállalkozásai egymás közötti szerződéseik írásba foglalásánál áttekinthetőségre törekednek.
- 3.4. A termékpálya vállalkozásai az együttműködés szellemében arra törekednek, hogy a szerződéseik tartalmát képező általános szerződési feltételeik vegyék figyelembe üzleti partnereik lehetőségeit.
- 3.5. A termékpálya vállalkozásai törekednek arra, hogy a közöttük kötött szerződések kizárólag olyan időpontban kerüljenek módosításra, amely az érintett vállalkozás számára lehetővé teszi a szállítandó áru mennyiségének és a határidőknek időben történő pontos megismerését.
- 3.6. A termékpálya vállalkozásai törekednek arra, hogy a fogyasztók részére megfelelően bemutassák a hazai termékeket.
- 3.7. A termékpálya vállalkozásai a fogyasztók megfelelő tájékoztatása érdekében törekednek a termék és a termékre jellemző alapanyag származási országának feltüntetésére, ahol ez lehetséges, ott a termék üzletben történő kiszérése esetén is.
- 3.8. Az élelmiszerforgalmazással foglalkozó vállalkozások együttműködésre törekednek az az Agrármarketing Centrummal a hazai termékek forgalmazásának saját üzleteik felhasználásával történő elősegítésére.

4. cikkely

Tisztességtelen üzleti magatartás

- 4.1. Tisztességtelen a termékpálya vállalkozásának azon üzleti magatartása, amellyel a hosszú távú kapcsolat alapelvét megsértve olyan kötelezettséget vállal, illetve vár el üzleti partnerétől, amely már a vállalat időpontjában egyértelműen, előre láthatóan nem teljesíthető.
- 4.2. Tisztességtelen a termékpálya vállalkozásának azon üzleti magatartása, amellyel üzleti partnere jó hírnevét sérti.
- 4.3. Tisztességtelen a termékpálya vállalkozásának azon üzleti magatartása, amellyel bármilyen módon szándékosan megfélembrezi üzleti partnerét.
- 4.4. Tisztességtelen a termékpálya vállalkozásának azon üzleti magatartása, amellyel a gazdasági kapcsolat létesítésének tényleges szándékával adott nyilatkozatra csak általános, határozatlan ígéretet tesz vagy olyan megállapodás megkötésére mutat csak hajlandóságot, amelyből az üzleti partner részére jogi úton érvényesíthető igények nem származnak.
- 4.5. Tisztességtelen a termékpálya vállalkozásának azon igénye, hogy üzleti partnere ugyanazon szolgáltatásra nézve mással ne lépjen gazdasági kapcsolatba.

- 4.6. Tisztességtelen a termékpálya vállalkozásai között kialakítandó üzleti kapcsolatokra vonatkozó, kizárólag az egyik üzleti partner számára egyoldalúan előnyös feltételek előírása, különösen a legkedvezőbb feltételek alkalmazásának kikötése, illetve ennek visszamenőleges érvényesítése.
- 4.7. Tisztességtelen a termékpálya vállalkozása által az üzleti partnerre gyakorolt nyomás, ha megalapozott igények érvényesítésének megghiúsítását célozza.
- 4.8. Tisztességtelen a termékpálya vállalkozásának azon üzleti magatartása, amely hátrányosan megkülönbözteti azt a vállalkozást, amely valamely szakmai vagy érdekképviselői szervezet tagja, illetve jogosulatlan előnyhöz juttatja azt a vállalkozást, amely nem tagja valamely szakmai vagy érdekképviselői szervezetnek.
- 4.9. A termékpálya vállalkozásai nem valósítanak meg jogellenes magatartásokat – így különösen a beszerzési ár alatti értékesítést, a vonatkozó törvényi szabályozás szerint, szerződészerű teljesítés esetén 30 napos fizetési határidő be nem tartását és a gazdasági erőfölénnyel való visszaélést.
- 4.10. Tisztességtelen az az üzleti magatartás, amelyet az Etikai Bizottság határozatában vagy ajánlásában egyhangúan tisztességtelennek minősített.
- 4.11. Nem ütközik a tisztességes üzleti magatartás elveibe, ha a termékpálya azon vállalkozása, akit más vállalkozás jogellenes magatartása sért, felhívja a jogsértésre az eljárni jogosult állami hatóság figyelmét.
- 4.12. Tisztességtelen a termékpálya vállalkozásának azon üzleti magatartása, amely a termékpálya valamely vállalkozásával szemben hátrányos intézkedést tesz annak 4.11. vagy a 10.7. pontban rögzített magatartása miatt.

5. cikkely

Szerződési feltételek

- 5.1. A termékpálya vállalkozásai üzleti partnerükkel fennálló vitájuk eldöntése érdekében nem helyezik rosszhiszeműen kilátásba más tárgyú szerződéses kötelezettségeik teljes vagy részleges nem teljesítését.
- 5.2. A termékpálya vállalkozásai szerződésmódosítás érdekében, kezdeményezésük sikertelensége esetén nem követnek el szerződésszegést.
- 5.3. A termékpálya vállalkozásai a kiszámíthatóság és tervezhetőség érdekében kötelezően és teljes körűen írásba foglalják szerződési feltételeiket és azok módosításait is.
- 5.4. A termékpálya vállalkozásai a rögzített szerződési feltételek módosítását csak akkor kezdeményezik, ha olyan új körülmény vagy körülmények merülnek fel, amelyek a szerződéskötéskor nem voltak előre láthatóak. A felmerült új körülményről vagy körülményekről, valamint a szerződésmódosítás szükségességéről kötelesek tájékoztatást nyújtani üzleti partnerüknek.
- 5.5. A termékpálya vállalkozásai sem közvetlenül, sem közvetve nem írják elő üzleti partnerük részére, hogy árut, szolgáltatást vagy eszközt harmadik személytől szerezzenek be, kivéve saját kereskedelmi márkás termék előállítását.
- 5.6. a) A termékpálya vállalkozásai szerződéseikben a kötbérek és késedelmi kamatok tekintetében - a kötbér tekintetében a polgári jog szabályai szerint írásban kikötött módon - a kölcsönösség elvén alapuló szabályozást alkalmaznak.
b) A kötbér alapja a megrendelt és visszaigazolt,
  - de nem szerződészerűen leszállított, vagy
  - szerződészerűen leszállított, de át nem vett áru értéke.

- c) A termékpálya vállalkozásai szerződéseikben túlzott mértékű kötbért nem alkalmaznak.
- d) A kötbér jogosultja kötbér érvényesítése iránti igényét írásban jelzi a kötbér kötelezettje felé. Amennyiben a kötbér kötelezettje erre 10 naptári napon belül nem tesz érdemi és igazolt ellennyilatkozatot, a jogosult érvényesítheti igényét. A kötelezett érdemi ellennyilatkozata esetén a kötbér jogosultjának és kötelezettjének az ellennyilatkozat tételétől számított 30 nap áll rendelkezésére a vita egyeztetés útján történő lezárásához. Ez utóbbi időtartam után eredménytelen egyeztetés esetén a kötbér érvényesíthető.
- e) A kötbér érvényesítése nem érinti a kötbért meghaladó kár érvényesítését.
- 5.7. A termékpálya vállalkozásai esetleges számlareklamációjukat fizetési határidőben, de legkésőbb a számla megküldésétől számított 15 munkanapon belül jelzik üzleti partnerüknek, a reklamált számlával kapcsolatos eljárásban pedig a kölcsönösség és a jóhiszeműség jegyében járnak el. A termékpálya vállalkozásai indokolatlanul nem halasztják a számla kifizetését, illetve indokolatlanul nem nyújtanak be számlareklamációt.
- 5.8. A termékpálya vállalkozásai a szerződésszerűen leszállított és átvett árukat beszállítóikkal nem vásároltatják vissza, kivéve ha a felek ettől eltérően szerződésükben előzetesen – a termék jellegére figyelemmel - másként nem rendelkeznek.
- 5.9. A termékpálya vállalkozásai a kiszámíthatóság, a tervezhetőség és az áttekinthetőség érdekében az üzleti partnereikkel kötött szerződéseikben szereplő másodlagos kondíciók jogcímeit és azoknak a vonatkozó szolgáltatással arányos mértékét közös megegyezéssel a vonatkozó szolgáltatása nyújtása előtt meghatározzák és írásban rögzítik.
- 5.10. A termékpálya vállalkozásai üzleti kapcsolataikban a már szerződésben rögzített szolgáltatások és másodlagos kondíciók jogcímeitől, mértékétől csak a szerződés közös megegyezéssel történő, írásbeli módosításával térhetnek el.
- 5.11. A termékpálya vállalkozásai üzleti partnereikkel kötött szerződéseikben csak valós szolgáltatás által megalapozott másodlagos kondíciós jogcimekről állapodnak meg.
- 5.12. A termékpálya vállalkozásai a tőlük megrendelt szolgáltatás ellenértékét másodlagos kondícióként számlázzák a szerződésszerű teljesítést követően.
- 5.13. A termékpálya vállalkozásai előzetes belistázási és új üzletnyitási díjat nem alkalmazhatnak.
- 5.14. A termékpálya vállalkozásai másodlagos kondíciókat csak olyan jogcímen és elszámolási megoldással alkalmaznak, amelyet az adó-, számviteli- és versenyjogi szabályok rendelkezései lehetővé tesznek.
- 5.15. A termékpálya vállalkozásai árpolitikájukban nem alkalmaznak piacveszélyeztető eszközöket, így különösen
- a) nem alkalmaznak a külföldről behozott termékek és a hazai termékek esetében eltérő árképzési elveket;
  - b) nem forgalmazzák saját üzletben előállított terméket önköltségi ár alatt;
  - c) nem forgalmazzák szezonterméket akciós áron az adott termék hazai értékesítési szezonjának kezdetén.
- 5.16. A termékpálya vállalkozásai tartózkodnak a termékek időben és mennyiségben történő szándékos túrendelésétől. A termékpálya vállalkozásai akció (árengedménnyel történő értékesítés) esetén előzetesen megállapodást kötnek. A beszállító kérésére – indokolt esetben - az akció lezárását követően elszámolnak egymással az árengedménnyel történő értékesítésről. A termékpálya vállalkozásai kötelesek az akciós megállapodásban biztosított árengedményt a végső fogyasztónak továbbadni.

- 5.17. A termékpálya vállalkozásai nem követelik meg üzleti partnerüktől, hogy azonos időszakra adott termékekre csak számukra biztosítsa az akció lehetőségét.
- 5.18. A termékpálya mezőgazdasági termeléssel és élelmiszer-előállítással foglalkozó vállalkozásai az élelmiszer-forgalmazással foglalkozó vállalkozások által meghirdetett és a beszállító által elfogadott akciókban – az ugyanazon akcióra kötött szerződés élelmiszer-forgalmazással foglalkozó vállalkozás általi teljesítése esetén - a szállítási kötelezettséget feltétel nélkül teljesítik. A beszállító egyben tudomásul veszi, hogy a szerződést indokolatlanul be nem tartó fél nevét a másik fél nyilvánosságra hozhatja.

6. cikkely

Termékpálya szabályok

- 6.1. A termékpálya vállalkozásai azonos tartalmú ajánlatok esetén hazai termékeket vásárolnak és a hazai szolgáltatásokat részesítik előnyben.
- 6.2. A termékpálya élelmiszerforgalmazással foglalkozó vállalkozásai az előállító erre vonatkozó igénye esetén a saját kereskedelmi márkás termékeknél is lehetővé teszik az előállító nevének és címének feltüntetését.
- 6.3. A termékpálya vállalkozásai csak olyan terméket állítanak elő, illetve forgalmaznak, amely megfelel a szakmai szabályokban, az uniós szabályozásban, valamint a Magyar Élelmiszerkönyv előírásaiban és irányelveiben meghatározott minőségi követelményeknek.
- 6.4. A termékpálya vállalkozásai a termékek minőségének védelme érdekében mind a termék átadása előtt, mind átadása után megfelelő gondossággal járnak el.
- 6.5. A termékpálya mezőgazdasági termeléssel és élelmiszer-előállítással foglalkozó vállalkozásai az élelmiszer-forgalmazással foglalkozó vállalkozásoknál folytatott hatósági ellenőrzések során feltárt, saját felelősségi körükbe eső hibák esetén a bírság csökkentése érdekében minden szükséges segítséget megadnak az élelmiszer-forgalmazással foglalkozó vállalkozásoknak, továbbá haladéktalanul megszüntetik a feltárt hibát. Amennyiben az ellenőrzés során a hatóság mintát vesz, úgy az élelmiszer-forgalmazással foglalkozó vállalkozás is ellenmintát kér ugyanabból a tételből és azt a beszállító rendelkezésére bocsátja bevizsgálás céljából.
- 6.6. A termékpálya vállalkozásai a kiadás, illetve engedmények adása esetén közlik üzleti partnerükkel, valamint a fogyasztókkal a kiadás, illetve az engedményadás okát, ha az összefüggésben van a termék minőségének csökkenésével.
- 6.7. A termékpálya élelmiszerforgalmazással foglalkozó vállalkozásai a jelentősen eltérő minőségű termékeket, különösen az imitátumokat és helyettesítő termékeket a fogyasztó számára jól látható módon elkülönítve helyezik ki.
- 6.8. A termékpálya élelmiszerforgalmazással foglalkozó vállalkozásai a megkülönböztetett minőséget, illetve eredetet tanúsító védjeggyel ellátott hazai termékeknek (pl. Kiváló Magyar Élelmiszer, Hagyományok-Ízek-Régiók terméklistája, eredetvédett vagy földrajzi megjelöléssel ellátott termékek) kiemelt és kedvezményes kihelyezést biztosítanak az adott kategórián belül.

7. cikkely

A kiemelt jelentőségű hazai termékekre vonatkozó külön szabályozás

- 7.1. A termékpálya vállalkozásai azonos tartalmú ajánlatok esetén előnyben részesítik a kiemelt jelentőségű hazai termékeket.
- 7.2. A termékpálya vállalkozásai a kiemelt jelentőségű hazai termékek körét illetően külföldről származó termékekkel csak a választékot bővítik.
- 7.3. A termékpálya élelmiszerforgalmazással foglalkozó vállalkozásai élelmiszerválasztékának kiemelt jelentőségű hazai termékekből álló hányada a Magyar Köztársaság területén megfelelő mennyiségben és folyamatosan előállított kiemelt jelentőségű hazai termékek esetében - azon időszakokban, amikor ezeket a termékeket Magyar Köztársaság területén is jelentős mennyiségben állítják elő - eléri az elsődleges és másodlagos kihelyezések polcfelületei alapján mérhető 80%-ot.
- 7.4. A termékpálya élelmiszer-előállítással foglalkozó vállalkozásai kiemelt jelentőségű hazai termékek körébe tartozó mezőgazdasági alapanyag szükségletüket hazai mezőgazdasági termeléssel foglalkozó vállalkozásoktól szerzik be minden olyan esetben, amikor az megfelelő mennyiségben és minőségben az adott időszakban általánosan elfogadott piaci áron rendelkezésre áll.
- 7.5. A termékpálya élelmiszer-előállítással foglalkozó vállalkozásai ártörési céllal nem importálnak kiemelt jelentőségű hazai termékek körébe tartozó mezőgazdasági alapanyagot.
- 7.6. A termékpálya mezőgazdasági termeléssel foglalkozó vállalkozásai az általuk megtermelt, kiemelt jelentőségű hazai termékek körébe tartozó mezőgazdasági alapanyagokat elsődlegesen hazai élelmiszer-előállítással foglalkozó vállalkozásoknak, e körbe tartozó késztermékeiket pedig hazai élelmiszer-forgalmazással foglalkozó vállalkozásoknak értékesítik, amennyiben arra az adott időszakban általánosan elfogadott piaci áron fizetőképes kereslet van.
- 7.7. A termékpálya mezőgazdasági termeléssel foglalkozó vállalkozásai a kiemelt jelentőségű hazai termékek körében exportra csak a hazai piacon nem értékesíthető többletmennyiséget értékesítik, árfelhajtási céllal pedig nem exportálnak e körbe tartozó mezőgazdasági alapanyagot.
- 7.8. A termékpálya vállalkozásai a kiemelt jelentőségű hazai termékek körét illetően külföldről nem hoznak be olyan terméket amely fogyasztathatósági és minőségmegőrzési idejének jelentős részét már elvesztette.

8. cikkely

Reklámok

- 8.1. A termékpálya vállalkozásai által készített vagy készített reklámokban a fogyasztót pontosan és hitelesen, a fogyasztó számára érthetően kell tájékoztatni a termékről, a kedvezményekről és az akciókról.
- 8.2. A termékpálya vállalkozásai által készített vagy készített reklámoknak a termék valós értékeit kell tükrözniük.

9. cikkely

Végrehajtás

- 9.1. Az Aláírók a Kódexet a lehető legszélesebb körben ismertetik, tagjaik számára pedig ajánlják azt, hogy a Kódexbe foglalt anyagi és eljárási szabályok betartását és működésük jóhiszemű hozzáigazítását.
- 9.2. A termékpálya vállalkozásai munkatársaik között érvényre juttatják a Kódex rendelkezéseit és minden tőlük telhetőt megtesznek annak érdekében, hogy üzleti partnereik és versenytársaik munkatársaival, alkalmazottaival szemben munkatársaik a Kódexben foglalt üzleti magatartási normáknak megfelelő magatartást tanúsítsanak.
- 9.3. A termékpálya vállalkozásai tiltják munkatársaik minden olyan magatartását, amely informális, személyes előnyök kikötésére irányul az üzleti partnerekkel fennálló kapcsolatokban. Intézkedéseket tesznek fenti magatartásformák megelőzésére és elkerülésére, a felmerült eseteket pedig soron kívül megvizsgálják.

10. cikkely

A Kódex eljárási rendje

- 10.1. A Kódexbe foglalt szabályok megsértéséből eredő eljárás indítása és a viták elrendezése során a termékpálya vállalkozásai kötelesek jóhiszeműen eljárni.
- 10.2. A Kódex 4., 5., 6. 7. és 8. cikkelyében foglaltak megsértése esetén kezdeményezhető és folytatható le az eljárás.
- 10.3. Az eljárás a konkrét ügyben kijelölt bizottság (továbbiakban: eljáró bizottság), illetve az eljáró bizottság sikertelensége esetén az Etikai Bizottság másodfokú eljárását jelenti.
- 10.4. Az Etikai Bizottság feladata a Kódex továbbfejlesztése, kérelem esetén a Kódex rendelkezéseivel kapcsolatban elvi állásfoglalás kiadása és az eljáró bizottság előterjesztése alapján az ügyek másodfokú elbírálása.
- 10.5. Az Etikai Bizottság kilenc tagból áll. A Kódexet aláíró szakmai és érdekképviselői szervezetek oldalanként három-három tagot delegálnak. A tagok megbízatása a delegálásukat követő egy évre szól. A tagok feladataik ellátása során csak személyesen járhatnak el. A megbízatást a delegáló szervezetek többször meghosszabbíthatják. Az Etikai Bizottság tagjai munkájukat díjazás, költségtérítés nélkül látják el. A különböző szervezeti oldalak jogosultak egy-egy póttag megjelölésére.
- 10.6. Az Etikai Bizottság tagjai közül egy éves időtartamra elnököt választ, akinek munkáját titkárság segíti. Az elnök feladata:
  - a) a határozatok végrehajtásának ellenőrzése;
  - b) az Etikai Bizottság képviselete;
  - c) az Etikai Bizottság üléseinek összehívása és azok levezetése;
  - d) az Etikai Bizottság határozatainak írásba foglalása.
- 10.7. A Kódex 10.2. pontban meghatározott körű szabályainak megsértése miatt írásbeli bejelentés tehető a „Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium, Élelmiszer Termékpálya Etikai Bizottság, 1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 11.” postacímre vagy valamely aláíró szakmai és érdekképviselői szervezetnek címezve. Amennyiben a bejelentő a bejelentést szakmai és érdekképviselői szervezeténél teszi meg, e szervezet a bejelentést köteles nyolc napon belül az Etikai Bizottság fenti postacímére továbbítani.
- 10.8. A bejelentésnek tartalmaznia kell az ügy elbírálásához szükséges adatokat és bizonyítékokat.

- 10.9. Bejelentést az 1.1. pontban meghatározott vállalkozások, szakmai és érdekképviseleti szervezetek tehetnek. A bejelentésnek tartalmaznia kell a bejelentő azon nyilatkozatát, amelyben magára nézve elismeri a Kódexbe foglalt anyagi és eljárási szabályok érvényességét.
- 10.10. Bejelentés esetén a konkrét ügyben az eljárást a háromtagú eljáró bizottság folytatja le. Az eljáró bizottság tagjait – szervezeti oldalanként egyet-egyet - az Etikai Bizottság elnöke jelöli ki a szakmai és érdekvédelmi szervezetek által megnevezett szakértők közül.
- 10.11. Nem járhat el az, akinek az ügghöz személyi vagy vagyoni érdekeltsége fűződik, illetve egyéb ok miatt elfogult, kivéve, ha a feleket erről tájékoztatta és ennek ismeretében személye ellen egyik fél sem tiltakozott. Az eljárásban az ügyben érdekelt vagy érintett - akár bejelentő, akár bejelentett - fél alkalmazásában álló etikai bizottsági tag nem vehet részt. Az így kieső tagot az eljáró bizottságban a jogosult újrjelöléssel, az Etikai Bizottság előtti másodfokú eljárásban a tagot delegáló szervezeti oldal új delegált megnevezésével az adott ügy vonatkozásában pótolhatja. Amennyiben az Etikai Bizottság elnökének összeférhetetlensége adott ügyben bármely fenti ok folytán fennáll, az elnök helyett az ügy lefolytatására az Etikai Bizottság szavazati joggal rendelkező tagjai maguk közül megbízott elnököt jelölnek ki.
- 10.12. Az Etikai Bizottság elnöke a bejelentésről haladéktalanul értesíti a bejelentettet, egyben felkéri, hogy nyilatkozzon arra vonatkozóan, aláveti-e magát az Élelmiszer Termékpálya Kódex eljárásának. Amennyiben a bejelentett nem veti alá magát az Élelmiszer Termékpálya Kódex eljárásának vagy az értesítés kézhezvételét követő 15 naptári napon belül nem tesz nyilatkozatot, az Etikai Bizottság az eljárást egyoldalúan folytatja le, illetve a 10.26. pontban foglalt módon a bejelentés tárgyát képező ügyet nyilvánosságra hozza.
- 10.13. Amennyiben a bejelentésben megjelölt cselekmény vagy magatartás megvalósulásától számított kilencven nap eltelt, az eljáró bizottság az eljárás lefolytatását mellőzi. Ha az ügy érdemi részére vonatkozóan bírósági vagy más hatósági eljárás van folyamatban, az Etikai Bizottság elnöke az eljárást megszüntetheti, vagy a folyamatban lévő eljárás jogerős befejezéséig felfüggesztheti.
- 10.14. Az Etikai Bizottság határozathozatala előtt az eljárás során a felek bármikor jogosultak az ügyben egyezséget kötni és az írásba foglalt egyezség egy példányának megküldésével az Etikai Bizottság elnökét az eljárás leállítására kérni.
- 10.15. Az eljárással összefüggő információk és dokumentumok titkosnak minősülnek. Az eljárásban részt vevők a polgári jogi felelősség szabályai szerint kötelesek írásbeli titoktartási nyilatkozatot tenni. Folyamatban lévő ügyekkel kapcsolatban az eljáró bizottság, illetve az Etikai Bizottság tagjai nem nyilatkozhatnak.
- 10.16. Az eljárás során az érintett felek mindenben kötelesek elősegíteni az eljáró bizottság és az Etikai Bizottság működését. Az eljáró bizottság, illetve az Etikai Bizottság által szükségesnek ítélt adatokat, dokumentumokat rendelkezésére bocsátják. Indokolt esetben bármely fél kérelmére az Etikai Bizottság elnöke dönthet dokumentum betekintésre korlátozó dó rendelkezésre bocsátásáról.
- 10.17. Az eljáró bizottság feladata az Etikai Bizottság elnökének tájékoztatása az eljárás megindításáról, az ügy felek közötti elrendezését szolgáló tárgyalások megtörténtének ellenőrzése, az ügy gondos felderítése, a felek meghallgatása, a szükséges adatok beszerzése és a tényállás megállapítása. Az eljáró bizottság eljárása során az érdekelt feleket és a független szakértőket meghallgathatja, az ügy elbírálásához szükséges dokumentumokat és egyéb anyagokat megvizsgálja, szükség esetén azokról másolatokat és kivonatokat készít.
- 10.18. Az eljáró bizottság határozatképes, ha valamennyi tagja jelen van az ülésen.
- 10.19. Az eljáró bizottság a megállapított tényállás alapján határozatában megállapítja a Kódexbe foglalt szabályok megsértésének tényét vagy annak hiányát, továbbá javaslatot tesz az ügy rendezésére. A Kódexbe foglalt szabályok megsértését megállapító határozatának elfogadásához a bizottság valamennyi tagjának egyhangú szavazata szükséges.

Az eljáró bizottságnak a megalakulásától számítva harminc nap áll rendelkezésére határozatának meghozatalához. Ezt a határidőt az eljáró bizottság egy alkalommal, legfeljebb harminc nappal meghosszabbíthatja.

- 10.20. Az eljáró bizottság a Kódexbe foglalt valamely szabály vagy szabályok megsértése esetén határozatában:
- a) figyelmezteti a szabálysértő felet cselekményének vagy magatartásának Kódexbe ütköző mivoltára, valamint
  - b) felszólítja a szabálysértő felet cselekményének vagy magatartásának abbahagyására és a határozatban foglaltak végrehajtásáról szóló írásos beszámoló megküldésére az Etikai Bizottság elnökének részére.
- 10.21. Amennyiben a felek a határozat ellen nyolc napon belül nem emelnek kifogást, az eljáró bizottság az eljárást befejezettnak nyilvánítja, továbbá felszólítja a feleket, hogy a határozatban foglaltak megvalósulásáról írásban számoljanak be az Etikai Bizottság elnökének.
- 10.22. Amennyiben az érintett felek valamelyike a határozat ellen a rendelkezésre álló határidőn belül kifogással él, az eljáró bizottság indokolt határozatát, az esetleges különvéleményt, az eljárás során birtokába jutott adatokat, dokumentumokat és más információkat, valamint az ezek alapján megállapított tényállást az Etikai Bizottság elé terjeszti.
- 10.23. Az Etikai Bizottság határozatképes, ha a bizottsági tagok egyszerű többsége és valamennyi szervezeti oldal legalább egy delegált tagja jelen van az ülésen. Amennyiben a szabályosan összehívott etikai bizottsági ülésen a tagok határozatképes számban nem jelentek meg vagy valamennyi szervezeti oldal legalább egy delegált tagja nem jelent meg, az elnök jogosult újabb ülést összehívni. Az ily módon ismételt összehívott ülés akkor is határozatképes, ha azon a bizottsági tagok egyszerű többsége nem jelent meg, de valamennyi szervezeti oldal legalább egy-egy delegált tagjával képviselteti magát. Az Etikai Bizottság az eljáró bizottságok által felterjesztett ügyben a felterjesztéstől számított harminc napon belül köteles határozatot hozni. Ezt a határidőt az Etikai Bizottság elnöke egy alkalommal, legfeljebb harminc nappal meghosszabbíthatja. Az ülések zártkörűek, azon a tagokon kívül csak a meghívottak és a külső szakértők vehetnek részt.
- 10.24. Az Etikai Bizottság a hozzá felterjesztett ügyben az összes körülmény figyelembevételével hoz határozatot. A határozat elfogadásához a jelenlévő tagok egyszerű szótöbbsége, továbbá a bejelentett felet képviselő szervezeti oldal legalább egy delegált tagjának a szótöbbséggel egyetértő szavazata szükséges. Határozatában megállapíthatja, hogy a Kódexbe foglalt szabályok megsértése megtörtént, illetve hogy nem történt szabálysértés. A Kódexbe foglalt szabályok megsértése esetén:
- a) figyelmezteti a szabálysértő felet cselekményének vagy magatartásának Kódexbe ütköző mivoltára;
  - b) felszólítja a szabálysértő felet cselekményének vagy magatartásának abbahagyására és a határozatban foglaltak végrehajtásáról szóló írásos beszámoló megküldésére az Etikai Bizottság részére;
  - c) súlyosabb vagy ismétlődő esetben a figyelmeztetést nyilvánosságra hozza, esetenként mérlegelve, mely kört érintően és milyen módon;
  - d) kezdeményezheti az illetékességgel és hatáskörrel rendelkező hatóságnál a szükséges intézkedés megtételét.
- 10.25. Az Etikai Bizottság határozatát annak meghozatalától számított tizenöt napon belül írásban megküldi az érintett feleknek.

- 10.26. A határozat, illetve az eljárás tárgyát képező ügy nyilvánosságra hozatala - a szakma és a fogyasztók tájékoztatása érdekében – szakmai kiadványokban, helyi vagy országos újságban, rádióban és televízióban történhet, az ügy lényegének, a meghozott határozatnak és az elmarasztalt vállalkozás megnevezésének közzétételével. Az eljárás kezdeményezőjét a nyilvánosságra hozatal során csak akkor lehet megnevezni, ha ehhez előzetesen hozzájárult.

11. cikkely

Záró rendelkezések

- 11.1. E Kódex 2009. július 1-jén lép hatályba.
- 11.2. Az aláíró szakmai és érdekképviselői szervezetek a 11.1. a) pontban meghatározott időponttól számítottan félévente értékelik az abban foglaltak teljesülését és felülvizsgálják tartalmát.
- 11.3. Az aláíró szakmai és érdekképviselői szervezetek szükségesnek tartják a saját márkás termékek forgalmazása és az állam részére történő különböző befizetések másodlagos kondíciók számítási alapjául vétele kérdésének további vizsgálatát.

Budapest, 2009. április 9.

Az Élelmiszer Termékpálya Kódexet aláíró szakmai és érdekképviselői szervezetek

Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetsége

Magyar Agrárkamara

Élelmiszerfeldolgozók Országos Szövetsége

Tej Termékintézmény

Magyar Zöldség-Gyümölcs Szakmaközi Szervezet és Termékintézmény

Vágóállat és Hús Szakmaközi Szervezet és Termékintézmény

Baromfi Termékintézmény

Országos Kereskedelmi Szövetség

Általános Fogyasztói Szövetkezetek és Kereskedelmi Társaságok Országos Szövetsége